

LIEPŲ METAI

NR. 48 (1113) S. PAULO — BRASIL — 1969 M. LAPKRIČIO — NOVEMBRO 28 D. — XXI METAI

PLACIAJAME PASAULYJE

J.A.V.

TAIKUS SUSITARIMAS

WASHINGTONAS. Japonijos Ministrų pirmininkas Eisaki Sato ir JAV prezidentas R. Niksonas praėitą savaitę pasirašė sutartį, kuria Japonijai sugražinama Okinawa sala. Ją buvo užėmusios JAV per paskutinį Pasaulinį Karą ir dabar ją naudojo kaip kariuomenės bazę.

Dėl to jau keletą metų triukšmavo Japonijos nacionalistai, studentai ir komunistai. Jie bandė ir šį kartą didelėmis manifestacijomis sukliudyti ministrų pirmininkui Sato išskristi iš aerodromo į JAV-es, bet nepajėgė.

Šiuo susitarimu JAV įsipareigoja atleisti Okinawos salą 1972 metais, perduoti jos valdymą japonams, bet galės turėti bazę ir toliau. Atominis ginklas tačiau galės laikyti tik Japonijai pritariant. Šia proga buvo išaiškinti pagrindiniai sunkumai dėl Japonijos tekstilės dirbinių įvežimo į JAV-es.

KAIP BAIGSIS KARIUS VIETNAME?

JAV-ų prezidentas Richardas Niksonas yra vis labiau spaudžiamas išpildyti rinkimuose duotą pažadą — baigti karą Vietname įvykusios didžiulės taikos pacifistų manifestacijos su eile senatorių, deputatų, žymių pramonininkų ir prekybininkų reikalauja greito šio karo užbaigimo.

Greit pasitraukus.

Jeigu JAV su savo kariuomene greit pasitrauktų ir užleistų Pietų Vietnamą komunistams — amerikiečiai visai prarastų Azijos Pietryčių kraštų pasitikėjimą. Tuo pačiu būtų sudarytos palankios sąlygos įsigalėti komunizmui visoje Azijoje. Taip priartėtų tiesioginis komunizmo pavojus pačioms JAV-ėms.

Baigti karą Vietname prezidentas Niksonas pirma turėjo dvi galimybes. Jis tikėjosi taikos derybomis Paryžiuje susitarti, kad JAV-ės ir Šiaurės Vietnamas nebesiustų daugiau karių į Pietų Vietnamą; gi Pietų Vietnamo vyriausybė nepuotų ir nesunaikintų Vietkongso karių, o Vietkongas — komunistai nutrauktų ginkluotą kovą.

Tačiau Vietkongas, laimė-

jęs savo oficialų pripažinimą kaip derybų partneris, dabar jokia būdu nenori sutikti su tuo. Jis reikalauja visiškos JAV ir Saigono Vyriausybės kapituliacijos.

Karo vietnamizavimas

Pasirašiusi Niksonui praktiškai niekas lieka tik antroji galimybė — karo vietnamizavimas. JAV (o gal ir Šiaurės Vietnamas) atitraukia savo kariuomenės dalinius, ginklus perduoda Pietų Vietnamo kariuomenei, ją atitinkamai paruošia. Ši kariuomenė viena ginasi nuo Vietkongso karių. Amerika būtų tik patarėja, rėmėja. Pietų Vietnamo Vyriausybė kovą tęsia toliau ar susitaria su komunistais. Taip JAV neišduotų savo draugų ir neatsisakytų savo įsipareigojimų.

Paskutiniu metu Vietkongso puolimai yra žymiai susilpnėję. Kai kurios Pietų Vietnamo sritys, buvusios Vietkongso karinėje kontrolėje, dabar yra prieinamos visiems. To reiškimo priežastys nėra pilnai aiškios.

Šiuo metu amerikiečių vadas generolas ne tiek kovoja, kiek praveda apraminimo, atstatymo ir įvairius gerinimo darbus. Gal tai ir bus kelias baigti per 2—3 metus karą Vietname? Bet ar amerikiečių liaudis duos tiek laiko prezidentui Niksonui ir ar ne vers jį baigti anksčiau, kad ir su dideliu moraliniu pralaimėjimu?!

PUIKIAI PASISEKĖ APOLO 12 SKRYDIS

HOUSTON. Praeitą pirmadienį, lapkričio 24 d. 17,58 val. pasibaigė Apolo 12 skrydis į erdves. Tą valandą Apolo 12 erdvinio lėktuvo dalis (Komandos kabina) nusileido į Ramiojo Vandenyno vandenį prie Honolulu salų. Visi trys astronautai — Charles Conrad, Alan Bean ir Richard Gordon — buvo helikopteriais perkelti į lėktuvnešio laivą „Hornet“. Paskui jie nugabenti į Havajų salas, o iš ten į Houstoną.

Visa šio erdvinio lėktuvo kelionė užtruko virš 10 dienų. Per tą laiką jis nuskrido vieną su puse milijono kilometrų, įskaitant apłektąsias 45 orbitas apie Mėnulį, kai kitu astronautai atliko įvairius tyrinėjimo ir nusileidimo darbus Mėnulyje. Visa kelionė puikiai pasisekė — viskas ėjo taip, kaip buvo pramatyta. Tuo Jungtinės Ameri-

kos Valstybės pasiekė dar vieną laimėjimą erdvių tyrinėjime.

Brazilija

NAUJOS PARTIJŲ CENTRO VALDYBOS

Abi Brazilijos politinės partijos praėitą savaitę išsirinko naujas centro valdybas. Tai pirmą kartą pagal naujuosius partijų veiklai tvarkyti išleistus įstatymus. ARENOS suvažiavime dalyvavo apie 600 atstovų. Centro valdybos vykdomosios komisijos pirmininku išrinktas Rondon Pacheco, anksčiau buvęs prezidentūros civilinio kabineto šefas. Prieš jį buvo nusistatę kai kurių valstijų partiniai atstovai. Be jį yra generolo Medici geras pažįstamas, ir bendradarbis prezidento Costa e Silva laikais.

Prezidentas Medici pareiškė, kad jis, įstojęs į ARENOS partiją, niekam nepaves savo galių ir pats vadovaus partijos ir krašto politiniam gyvenimui.

MDB (Movimento Democrático Brasileiro) irgi išsirinko naują centro valdybą. Pirmininku jį perrinko savo vadą senatorių Oscar Passos.

BRAZILIJOS PREKYBINIS LAIVYNAS

Transporto ministras Mario Andreazza, įvesdamas komentantą Carlos Cordeiro de Melo į Tautinio Prekybos Laivyno Superintendencijos direktoriaus pareigas, pareiškė:

— Naujoji Brazilijos Vyriausybė stengsis ir toliau stiprinti Brazilijos Prekybinį laivyną, kviesdama į talką privačią iniciatyvą. Be to, palaikys tą pačią politiką, kas liečia Brazilijos eksportuojamų prekių pervežimą savais laivais, nors ir daug sunkumų darytų užsienio laivų bendrovės. Ši politika pasiekė to, kad Brazilijos laivai už prekių pervežimą jau gauna kas met apie 300 milijonų dolerių.

DIDĖJA MEDVILNĖS IŠVEŽIMAS

São Paulo medvilnės augintojai išvežė medvilnės per Santos ir Paranagua uostus 1967 metais 113.000 tonų, 1968 metais — 204.000 tonų. Šiais metais gi išvežta iki spalio mėnesio galė jau 296.000 tonų ir tikimasi iki vasario mė-

Lietuvių Šeimos ir Švietimo Metai

ŠI NUMERI IŠLEIDŽIA

NUOLATINIS «MŪSU LIETUVOS» RĖMĖJAS STASYS KARALKEVICIUS

Jis pajėgus, ir labai dosnus tautietis. Jau senokas laikas kai jis kiekvienais metais išleidžia vieną numerį. Jis turi gražią krautuvę Lapoje, rua 12 de Outubro, netoli geležinio kelio stoties. Būtų gražu jeigu mūsų tautiečiai nueitų pas jį pasipirkti, ypač dabar prieš Kalėdas. Palaikykime savo žmogų — lietuvį.

«Mūsų Lietuvos» administracija yra labai dėkinga p. Stasiui už laikraščio palaikymą šiais sunkiais laikais.

LIETUVOJ VĖL SMERKIAMI KUNIGAI KAIP STALINO LAIKAIS

Chruščiovo laikais viešai buvo skelbiama, kad prieš tikėjimą reikia kovoti propagandos būdu — aiškinautė ateizmo «tiesas», įvedant ateistines tradicijas vardinėm, vedybom, laidotuvėm. Tuo buvo norėta sudaryti vaizdą, kad su Stalino pasmerkimu atsiskakoma ir nuo Stalino smurto tikėjimui, tikintiems, kunigam naikinti.

Dabar įvykiai rodo, kad Stalino smurtas prieš tikėjimą gražinamas. Smurtas specialiai prieš kunigus. O tą smurtą pateisinti įpareigotas kompartijos sekretorius Antanas Sniečkus.

Buvo jau pranešta, kaip trys kunigai buvo nubausti už pristatymą memorandumo kad leisų priimti daugiau kandidatų į kunigų seminariją Kaune. Dabar mus pasiekė informacija, kad smurtas prieš kunigus dėl to memorandumo tebeplečiamas. Būtent:

VILNIUS. — Liepos mėnesio pabaigoj Didvydžiuose buvo suimtas ir išvežtas klebonas LONGINAS KUNEVIČIUS, vienas iš parašiusių Maskvai prašymą, kad būtų leista priimti daugiau kandidatų į vienintelę kunigų seminariją Kaune.

Kun. Longinas Kunevičius 37 metų amžiaus, išventintas kunigu 1958 metais, buvo jau anksčiau trankomas kulto komisaro Rugieniaus iš vietos į vietą. Po to, kai trys kunigai iš pasirašiusių (Dumbliauskas, Tamulevičius ir Zdebskis) buvo nubausti, visi kiti pasirašiusieji (pagal Vatikano žiniąs 63, o kitomis žiniomis daugiau) gavo įspėjimus raštu. Kunevičius šį raštą per skaitė savo parapijiečiam viešai iš sakyklos ir paaiškino priežastį bei visą reikalą. Už tai jis buvo tardomas ir ver-

nesio išvežti iš viso 375.000 tonų medvilnės. Išvežimas auga dėl medvilnės pluošto pagerinimo ir stipraus padidėjimo derliaus iš to paties hektaro.

šiamas pasirašyti, kad atsiskaitytų pareigų parapijoje, bet ne pasirašė. Tada buvo įsakyta parapijos komitetui (komunistų pastatytam) išvystyti akciją prieš kleboną ir parašiusius klebonas. Komitetas buvo bejėgis, nes visi žmonės stoji kunigo pusėn. Tada kun. Longinas Kunevičius buvo suimtas ir slapta išvežtas. Parapija ir artimieji gerą mėnesį laiko nežinojo, kur kun. Longinas Kunevičius yra, kopaiškėjo, jog jis yra pristatytas sunkiems darbams prie kariuomenės Vilniuje. Jis buvo neatpažįstamai suvargęs ir purvinas.

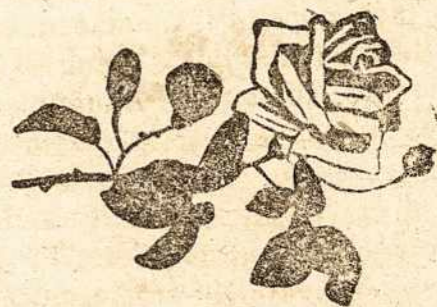
Kun. Kunevičius yra ketvirtas iš paskutiniųjų komunizmo aukų. Jis baudžiamas sovietų saugumo Lietuvoje pagal Maskvos įsakymą.

Tos pačios Maskvos spaudžiamas, kompartijos sekretorius Sniečkus grasino kunigam šių metų pradžioje (Komunistas, Nr. 2): «Mes negalime neatsižvelgti į tai, kad tam tikra dvasininkijos dalis užmaskuotai kovoja prieš mus. Reikia ryžtingai atremti kai kurių bažnytininkų mėginamas prieš pastatyti tikinčiuosius ateistams».

Pakeitimai Misiose

Šį sekmadienį Brazilijos Bažnyčiose pradės vartoti naujuosius pakeitimus Mišių aukoje. Pakeista Mišių pradžia ir galas. Naujoji tvarka dar labiau įtraukia visus žmones aktyviai dalyvauti mišių aukoje.

Šv. Kazimiero Lietuvių parapija jau turi pasigaminusi naujas knygetes žmonėms ir mišiolą kunigui ir šį sekmadienį (lapkričio 30) pradės aukoti Mišių auką nauja tvarka.

MIRĖ PASKUTINIS PREZIDENTAS

Gautomis žiniomis iš Sovietų Lietuvos rugsėjo 22 d. Kau ne mirė paskutinis nepriklausomos Lietuvos buvęs prezidentas ALEKSADRAS STULGINSKIS, eidamas 85 metus.

Su jo mirtimi užverčiamas vienas mūsų tautos istorijos lapas — velionis buvo ir paskutinis ir iki šiol gyvas buv. Lietuvos prezidentas ir paskutinis gyvas Nepriklausomybės akto signataras.

Velionis su dideliu kantrumu ir žemaitišku užsispirimu baigė aukštuosius mokslus, tapti agronomu, kad galėtų dirbuoti rusų tada skurdinamoje Lietuvoje. Kaip vienas Krikščionių Demokratų partijos organizatorių išrenkamas į Tautos Tarybą 1917 metais, vėliau Steigiamojo Seimo pirmininku ir valstybės prezidentu. Paruošus Lietuvos Valstybės konstituciją, jis vėl išrinktas jos prezidentu (1922 m.) ir toms pačioms pareigoms perrinktas 1923 m. Jose išbuvo iki 1926 metų birželio 7 dienos. Tai buvo sunkūs laikai — reikėjo kovoti už Lietuvos laisvę Klaipėdos krašto atgavimą, sutvarkyti piniginius krašto reikalus, praveisti įstatymu priimtą plačią žemės reformą...

Kadangi jis buvo toks patriotas ir principų žmogus, atėję rusai komunistai jį ištrėmė 25 metams į Sibirą. Tačiau po 15 metų buvo sugrąžintas Lietuvon.

Bet tie metai paliko nuolatinio paniekinimo, bado, priwerstinių sunkiųjų darbų, kalėjimo ir nuolatinį kankinimų įbrėžtas žymes. Jis ištesė jo kančios kelyje iki galo. Kaip darbuotojas ir kankinys už lietuvių ir krikščionišką jį savo tikėjimą jis lieka mums šviesiu pavyzdžiu, nepriklausomos Lietuvos simboliu!

AUSTRALIJA

MELBOURNO LIETUVIAI.

Lietuvių Klubo Tarybos Pagalbinio Komiteto moterys suruošė Melbourne rugsėjo pradžioje net antrą koncertą. Be choro dainavo dar vyrų oktetas ir solistas V. Danius-Zdaničius. Programoje pasirodė ir vyresnio amžiaus moterys, sušokusios keletą tautinių šokių, ypač čia nematytą Uolinderį. Paskui buvo išraiškos šokiai pagal lietuvių ir klasinių kompozitorių muziką, kaip «Pavasario burtai» (Putino), «Tykiai, tykiai», «Oi

žba žiba žiburėlis» (muzika akordeonisto K. Daubaro). Buvo ir savų kūrinių skaičių ir komiškas vaidinimėlis «Teta atvažuoja».

MELBOURNO Skautų Tėvų Komitetas turėjo pobūvį, prie gyvo pravedimo prisidėjo ir skautai, skautės.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MŪSŲ DRAUGIJA rugsėjo mėnesį atšventė savo metinę šventę organizuotai dalyvaujamos lietuviškose pamaldose ir bendrais pietumis parapijos namuose. Tuose pačiuose namuose vis repetuoja parapijos didesniųjų ir mažųjų tautinių šokių grupės.

SULAUKĖ ŽMONOS IŠ LIETUVOS po 25 metų. Jis metus iš metų vis rašė įvairiems komunistų pareigūnams ir išbandė visas galimas priemones. Bet pagaliau šiais metais liepos 22 d. sutiko savo atskridusią žmoną Petronėlę. Dabar Stasys Štikonas norėtų atsikviesti ir savo dukrą, kurią paliko Lietuvoje vos 17 mėnesių.

PAGERBTAS JUBILIATAS jėzuitas T. Stasys Gaidelis, kuris šventė savo 25 metų kunigystės jubiliejų. Jam puikų minėjimą suruošė Melbourne Latvių Katalikų Bendruomenė, kurios jubilias yra kapelionu. Pagerbime dalyvavo ir lietuvių būrelis Kun. Gaidelis yra gimęs Latvijoje. Bet jo tėvai yra tikri lietuviai ir jis pats jaučiasi lietuviu ir

visur daug padeda lietuviams (net ir São Paulo jėzuitams, pariekdamas aukų ir atsiųsdamas Mišių intencijų

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ KOMITETE Melbourne dalyvauja ir lietuvių atstovai. Šis komitetas buvo sudarytas sovietų invazijos Čekoslovakijon proga. Jis puikiai koordinuoja ir vysto prieškomunistinę akciją.

TĒVIŠKĒS AIDAI — tai jau 14 metų einas savaitraštis. Jį leidžia Australijos Lietuvių Katalikų Federacija. Tačiau didžiausia leidimo našta tenka Melbourne lietuviams, kurie ją visai remia. Šis savaitraštis yra 4 puslapių didelio dienraštinio formato.

«VILKO» SPORTO KLUBAS turi vyrų, berniukų, moterų ir mergaičių krepšinio komandas. Ypač mergaitės pasižymi rungtyne su vietinėmis krepšinio komandomis. (Žinotina, kad Melbourne yra tik apie 2.000 lietuvių).

KANADA

DU PASIRYŽĒLIAI

Iš Šiluvos Marijos parapijos Londone, Ontario, išvyko net du klierikai lietuviai studijuoti Romon. Vienas jų — tai Jonas Čegis, jau įpusėjęs mokslus į kunigus. Antras — tai Viktoras Navickas. Jis yra gimęs Anglijoje. Atvykus tėvams į Kanadą, jis baigė Londone katalikų gimnaziją ir metus studijavo humanitari-

nus mokslus Western univertsitete. Tačiau pasiryžo būti kunigu ir išvyko į šv. Kazimiero Kolegiją Romon.

Viktoras yra veiklus susipratęs lietuvis jaunuolis, dalyvavęs parapijos lietuvių kolonijos gyvenime. Jis buvo uolus «Baltijos» ansamblio narys, tautinių šokių ratelyje, priklausė sporto klubui «Tauras», skautų būriui, talkininkavo įvairių minėjimų programoms, bei skaitė juose paskaitas. Jam suruoštos šaukos išleistuvės parapijos salėje.

J. A. V.

RETAI PASITAIKO

kad vienu kartu būtų įteiktos premijos dviejų skirtingų kartų autoriams. Bet tai įvyko spalio 11 d. Jaunimo Centre Čikagoje. Tą dieną įteikta Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos (mecenatas jos Lietuvių Fondas) kan. Mykolui Vaitkui už jo atsiminimų knygą «Nepriklausomybės saulėje» ir Danutei Brazytei Bindokienei už jaunimui skirtos prozos konkurse laimėjusią knygą «Mieste nesaugu».

Įteikimo vakaro meninę programą dalį atliko solistė Valentina Cinkaitė-Kojelienė, pagarsėjusi dainininkė.

KŪRYBINĒ PREMIJA labiau siai kūrybingam lietuviui pasikirtą Ateitininkų Sendraugių Sąjungos, laimėjo Ant. Maceina, kuris yra sukūręs daug filosofinių veikalų ir net vieną gražią poezijos knygą.

Kritusieji už laisvę

PRISTATOM NAUJĄ ATKARPĄ

Gal rasit čia savo gimines aprašytas

Kiekvienas nekaltai užpultas žmogus turi teisę gintis ir ginti savo turtą.

Neteisėtai užpulata tauta irgi turi teisę gintis ir ginti savo brangiausią turtą — nepriklausomybę.

Niekas neturi teisės pavergti kitą tautą, jei ta neužpuldinėja kitų ir nesistengia jas pasiglemžti.

Lietuva Rusijos neužpuolė. Gyveno ramų savo gyvenimą ir niekam negrasė. Bet bolševikinei Rusijai rūpėjo pasiglemžti ją, kaip ir kitas Baltijos pajūrio valstybes. Tai ji padarė ko drąsiausiai, nes žinojo savo galybę ir mažos Lietuvos silpnumą.

Bet mažos Lietuvos žmonės ir ypač jaunas buvo kupini didžios drąsos ir aistringai mylėjo savo nepriklausomybę. Net kai Lietuvos valdžios vyrai pabėgo į užsienius, ir karininkija, ir studentija, ir darbininkija, ir ūkininkija šoko ginti savo žemę, savo laisvę.

Aišku, su jokiomis teisėmis nesiskantantiems rusams okupantams ir saujelei lietuvių išdavikų, toks tautos pasipriešinimas negalėjo patikti. Todėl jie tuos kovotojus stengėsi ir stengiasi visai apjuodinti, suniekinti «banditais» paversti; todėl plikus jų kūnus laikė pamestus miestelių aikštėse ir pakelėse, juos spjaudė ir kitaip niekino. Bet laisvę mylintiesiems lietuviams, tiek pačioje Lietuvoje, tiek užsieniuose, tie už laisvę kovojusieji vyrai, vaikinai ir mergaitės bei moterys bu-

vo ir yra tikri didvyriai, tautos herojai, didieji jos geradarijai.

Kad tų mūsų didvyrų vardai ir pavardės nebūtų užmiršti, kad jų kovos liktų žinomos kartų kartoms, dabar renkama medžiaga, liudijimai ir surašomi į knygas. Daug medžiagos paskutiniaisiais metais gauta iš pačioje Lietuvoje komunistų paskelbtų dokumentų Teisdami sugautus partizanus, komunistai juos tardė, surašė protokolus, paskebė sprendimus ir visa tai pradėjo spaudinti knygomis. Iš tų tai šaltinių Vladas Ramojus surinko medžiagą ir išleido Š. Amerikoje savo knygą, pavadintą «Kritusieji už laisvę». Joje yra tiek daug visiems lietuviams įdomios ir žinotinos medžiagos, kad «Mūsų Lietuva» ryžosi bent dalį perteisti per savo puslapius. Galimas dalykas kad Brazilijoje gyvenantieji lietuviai ras čia aprašytus savo artimesnius ar tolimesnius gimines, kaimynus, buvusius pažįstamus.

Redakcija

KIEK YRA ŽUVUSIŲ?

Aišku, iki paskutinio vyro, paguldžiusio savo gyvybę ant Lietuvos nepriklausomybės aukuro niekas negalės suskaičiuoti. Bet apytikri skaičiai rodo, jog Lietuvos partizanų vestos kovos už laisvę pareikalavo apie 30.000 gyvybių. Jų gali būti ir daugiau, nes vis dar gaunama papildomų žinių ir vardų pavardžių. Suprantama ir tai, kad dar ne visas pavardės galima skelbti, kad neįkliūtų Lietuvoje gyvenantieji ar patys partizanai, ar jų artimieji giminės. Čia paskelbiamos pavardės tik tų vyrų ir moterų, kurie komunistų pačių jau buvo suimti, ištardyti, nubėusti, ar paskelbti kaip jau žuvę. Tuos skelbdami niekam nepakenkime.

PARTIZANINĒS SRITYS

Lietuvos laisvę gynusieji partizanai buvo savo jėgas suorganizavę rajonais, sritimis, kuriems vadovavavo centriniai štabai. Viena karinė sritis buvo Nemuno — pietų Lietuvoj. Antroji — Jūros, arba Žemaitija, ir trečioji — «Kalnų» arba Aukštaitija. Iš kiekvienos tų trijų sričių duos dame įdomesnių aprašymų. Pradedame «Aukštaitija» arba «Kalnų žeme».

Stabtelėkime Zarasų apskrityje. Ten, šone mėlynųjų Zarasų ežerų, kur nacių okupacijos metais žuvo bolševikų išgarbintoji žydaitė Marytė Melnikaitė, tvieskia Imbrado, Suvieko, Avilių ir kitų apylinkių laukai. Seniau laisviems ūkininkams priklausiusi žemė dabar sujungta į kolchozą, kuris tebenėšioja žinomo stalinisto, nieko bendra su Lietuva neturinčio, ruso Kalinino varda.

1945 metų žiemą aršieji apylinkių komunistai jau panūdo skubinti ūkininkus varyti baudžiamon, atseit, steigti kolchozą. Vieną vakarą į Malinauskų namus susirinko apylinkės partiečiai: Imbrado vykdomojo komiteto pirmininkas Edv. Misiūnas, Suvieko apylinkės pirmininkas Petras Bardinskas, Zarasų apskrities k-to instruktorė Arulienė ir kiti tartis kolchozo steigimo reikalų, kuris tik vargą žadėjo lietuviams ūkininkams.

(Bus daugiau)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA JUATINDIBA, 20
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 273-0338

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

Administr.: Jonas Bružikas

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 15,00 visoje P. Amerikoje GARBÉS PRENUMERATA N Cr. \$ 50 00. GARBÉS atskiro numer. išleidimas N Cr. \$ 75,00. Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 30
SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 20,00 paskutiniajame N Cr. \$ 15,00 viduriniuose puslapiuose N Cr. 10,00
ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo auožūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Religijos Laisvė Sovietuose

KONSTITUCIJA SAKO VIENA, TIKROVĖ RODO KITA
KUN. ANIO. TAMOŠAITIS, SJ

Siaurės Kazakstane yra Kustanajo miestas. Jame bei apylinkėse, kaip nurodoma Lietuvių enciklopedijoje, gyvena nemaža ir nutremtų mūsų tautiečių. Šių metų spalio pradžioje atėjo laiškas apie jų religinę padėtį. Rašytas rusiškai ir atsijestas iš Lenkijos. Rašytojas visa matė savo akimis.

„Turėdamas progą jums parašyti, noriu kai ką papasakoti iš savo gyvenimo. Artinantis 1967-8 m. žiemai, Kustanajyje pas mus susiklostė tokie dalykai. Žmonės prašė atidaryti bažnyčią. Jiems buvo atsakyta: «Nupirkite namą, pažifūresime». Surinko pinigų, nupirko nedideli namuką. Tada jiems pasakė: «Galite tuo tarpu rinktis maldos, mes pažifūresime». Bet namo neregistravo. Kada ten žiemą atvyko kunigas, žmonės kartu su juo nuėjo pas kulto reikalų įgaliotinį. «Štai žmogus sutikęs darbuotis pas mus kunigu. Užregistruokite jį ir namą». Tasai atsakė: «Prašau, tegul jis persikrausto».

PRIEKABIŲ IEŠKOJIMAS

1968 m. rugpiūčio mėnesį kunigas galutnai persikėlė. Mieste gavo nuolatinį leidimą gyventi, įsikūręs mažame kambarėlyje prie namo, ir pradėjo eiti savo pareigas. Vertėjo savo akimis pamatyti tą jo «katedrą». Nors žiema pasitaikė neįprastai atšiauri, tarnyba nebuvo nė karto apleista. Žmonių visuomet buvo pilna. Sekmadieniais visi vos galėjo tilpti, kvėpuoti būdavo taip sunku, kad kartais net geso žvakės. Darbo dienomis taip pat rinkdavosi daug. Kasdien išpažinties ir komunijos eidavo po 30, 40, 50 žmonių. Syki net siaučiant pūgai ir esant 40 laipsnių šalčio, atėjo 12 žmonių, dargi iš tolimų miesto kvartalų. Tačiau nei vienas, nei dvasininkas

meninius ir bendruomeninius sprendimus bei troškimus, jo galvoseną apie daiktus ir žmones ir elgesį su jais. Jau galima kalbėti apie tikrą visuomeninį bei kultūrinį pasikeitimą, kuris paliečia ir religinį gyvenimą.

PAINIAVOS

Kaip kiekvieną augimo krizę, ši pasikeitima lydi nemažos painiavos. Taip žymiai praplėtęs savo galią, žmogus nevisuomet pajėgia pajungti ją savo tarnybai. Stengdamasis geriau išžvelgti į savo dvasios vidų, dažnai jis atrodo dar netikresnis pats sau. Palapsniu aiškiau suprastamas visuomeninio gyvenimo įstatymus, jis svyruoja ir nežino, kuria linkme savo gyvenimą kreipti.

Niekuomet žmonija neturėjo tokios turtų, išteklių ir ūkinio pajėgumo gausos. Tačiau didžiulė pasaulio gyventojų dalis dar tebebadauja. gyvena skurde, daugybė dar nemo ka nei skaityti, nei rašyti. Niekuomet žmonės taip nevertino laisvės, kaip šiandien.

nebuvo oficialiai registruojami, tai atidėliojant įvairiais pretektais.

Staiga 1969 m. vasario mėnesį jam buvo kategoriškai uždrausta darbuotis, pagrindus tuo, jog neįrašę į specialią knygą duomenų apie krikštus visais praėjusiais mėnesiais. (Reikėjo parodyti gimdytojų pavardes ir vardus, adresą, darbovietę ir pa.). O to jis padaryti negalėjo, nes apie tą reikalavimą buvo pranešta tik prieš pusantro mėnesio. Tačiau vistiek jam kategoriškai uždraudė toliau eiti dvasininko pareigas. Žmonės nesiliovė rūpintis registravimu. Tuomet jiems buvo pasakyta: «Tai visai ne bažnyčia, o kažin koks paprastas namelis. Čia nėra ko registruoti. O apie šia dirbusį kulto tarną iš dvasinio centro gautas raštės, kuriame apibūdinamas, kaip visais požiūriais nepriimtinas, nes, pirma neturi Lenino dvasios, antra, yra karštas popiežiaus šalininkas».

Viso to nežiūrint, žmonės ir toliau patys nemažesniu būriu renkasi bendros maldos ir be paliovos rūpinasi registracija. Paašikėjo kad vietinė valdžia nieko prieš neturėtų (vienas darbuotojas tai tiesiai ir pareiškė), bet nieko negali nuspręsti be specialaus pritarimo iš centro (t.y. Maskvos) kuri šiuo reikalu tvirtai laikosi savo linijos, žiūrėdama laisvės tikėjimą išpažinti tik dėl akių. Atrodo, kad pavyktų užregistruoti namą-bažnyčią ir net dvasininką (tik, aišku, jau kitą ir jau yra pasirodusių pradėtąjį darbą tęsti), jei apie visus šiuos dalykus plačiai pasklistų žinia, pvz. per radiją. Tegul visi apie tai išgirsta.

PAČIŲ KOMUNISTŲ MITAS APIE RELIGIJĄ

Laiškas baigiamas tuo, jog Kustanajo tikintieji reiškia gilią meilę ir ištikimybę Šv. Tėvui, dėkoja už jo nesiliaujančią rūpinimąsi savo vaikais ir prašo mus prisiminti ištikimą katakombų Bažnyčią. Tas gilus ir uolus dabartinės katekumų Bažnyčios tikėjimas yra tikrai graži paskata, o gal net sugėdijimas mums. Bet svarbiausia iš to laiško galime pasidaryti vieną išvadą, jog esama didelio plyšio tarp to, kas Tarybų Sąjungoje žmonėms garantuota ir kas duota, arba tarp valstybės konstitucijos ir gyvenimo tikrovės. Antrojo pasaulinio karo metu Maskvoje buvo išleista knyga «Pravda o religii v Rossi — Tiesa apie religiją Rusijoje».

KONSTITUCIJA

Redakcijos žodyje skaitome: «Tarybų valdžios dekretas apie sąžinės laisvę, paskelbtas dar 1918 m., užtikrina kiekvienai religinei bendruomenei teisę ir galimybę tvarkyti savo religijos dalykus, kaip reikalauja jų tikėjimas, kol tai negriauna viešosios tvarkos ir kitų piliečių teisių. Tiesa, Rusijoje, kaip žinoma, vadinama priešreliginė ideologija yra komunistų partijos ideologija. Tačiau tuo pat metu su visišku objektyvumu reikia nurodyti, kad konstitucija, garantuodama taip pat pilną laisvę atlikti religinio kulto reikalus, nė kiek nesiaurina nei tikinčiųjų religinio gyvenimo, nei Bažnyčios gyvenimo apskritai».

Tokia yra valstybės konstitucija. Bet kokia gyvenimo tikrovė? Įgyti sutaupytais pinigais namelį ir ateiti ten mels-

tis bei klausytis Dievo žodžio tikrai įneardo viešosios tvarkos. Ir nevaržo kitų piliečių teisių. Bet ir pakartotinių prašymų ta maldos vieta neregistruojama. Skaitėme, kad kiekvienai religinei bendruomenei garantuota teisė ir galimybė tvarkyti savo religijos dalykus, kaip reikalauja jų tikėjimas. O pagrindinio katalikų tikėjimo reikalavimas yra dvasios dalykuose klausyti Kristaus ir jo vietininko, ant kurio, kaip pamato, pats sakė statysias savo Bažnyčią. Turi jų klausyti ir juos mylėti. Bet kunigui kaip tik uždrausta eiti savo pareigas dėl to, kad jis yra karštas popiežiaus šalininkas taigi, kad Kristaus vietininko klauso ir ji karštai myli. Ar tai nėra tikinčiųjų religinio gyvenimo siaurinimas, kuri ana knyga griežtai neigia?

LENINO DVAS A IR TIKROVĖ

Be to, nurodoma, kad neturįs Lenino dvasios. Čia tikrai tinka priežodis: «Juokiasi puodas, kad katilas juodas». Kaip tik Lenino pastangomis buvo įrašyta, kad pirmoji tarybinė konstitucija garantuoja abipusę propagandą. Bet ką matome šiandien? Ne tik neleidžia mas religijos skleidimas, bet varžomas pats jos išpažinimas. Anos konstitucijos priėmimo proga Leninas pasakė, jog «tarybų valdžia milijoną kartų demokratiškesnė už buržuazines respublikas». Kur tas demokratiškumas šiandien, jei šių metų pradžioje Lietuvoje vien už didesnės tikėjimo laisvės prašymą jį pasirašiusieji kunigai buvo išmesti iš savo darbo vietų? Tegul rehabilituoja Lietuvoje minėtus dvasininkus. Kol to nepadarys, tol riosos tarybų valdžiai gėdą daras plyšys tarp įstatymo ir gyvenimo, tarp konstitucijos garantavimo ir tikinčiųjų traktavimo.

Kristus atėjo pasaulin būti tiesos liudininku; atėjo ne smerkti, o gelbėti, ne kad jam kiti tarnautų, o pats kitiems tarnauti.

Tą pat turi daryti ir jo įkurtoji Bažnyčia. O tam atlikti Bažnyčia visuomet privalo žvelgti į laiko ženklus ir, Evangelijos apšviečiama, juos aiškinti. Tai darydama, Bažnyčia gali kiekvienai kartai pritaikyti būju atsakyti amžinai žmonių keliamus dabartinio ir būsimąjo gyvenimo prasmės bei tarpusavio jų ryšio klausimus. Tad reikia pažinti ir suprasti mūsų gyvenamąjį pasaulį, jo viltis bei troškimus ir dažnai dramatišką jo pobūdį. Svarbesnius dabartinio pasaulio savumus galima apibūdinti šiais bendrais bruožais.

Žmonija šiandien yra įžengusi į naują savo istorijos laikotarpį. Palapsniu po visą pasaulį sklinda gilūs ir staigūs pasikeitimai. Sukelti žmogaus protą galios ir kurybinės veiklos, tik pakitimai dabar veikia patį žmogų, jo as-

Viltis ir Sielvartas

Tačiau tuo pačiu metu išky. la naujos visuomeninio ir dvasinio vergavimo rūšys. Pasaulis labai gyvai jaučia savo vienybę, paskirų asmenų priklausomybę viens nuo kito ir būtina solidarumą. Tačiau jį drasko viena prieš kitą kovojančios jėgos. Juk dar tebesitęsia politinė, visuomeninė, ūkinė, rasinė ir ideologinė nesantaika; tebėra galinčio vi sa iki pamatų išgriauti karo pavojus. Nors alijamasi idėjomis, patys žodžiai, kuriais yra išreikšiamos svarbios mintys, įvairiose ideologinėse sistemose įgauna skirtingą prasmę. Pagaliau uoliai kuriama tobulesnė laikinoji santvarka, dvasios pažangai nekylant tuo pačiu greičiu.

VIŠAI KITOKIOS SĄLYGOS

Nūdienis dvasios nerimas ir gyvenimo sąlygų keitimasis

yra susijęs su platesnės apimties revoliucija. O jai yra būdinga tai, kad žmogaus dvasios auklėjimą vis labiau grindžia matematiniai gamtos ir patį žmogų tyrinėjantys mokslo, o jo veiklą vis labiau įtakoja tų mokslų gimdoma technika. Ši mokslų dvasia kitaip negu praeityje formuoja kultūrą ir galvoseną. Technikos pažanga pakeičia žemės paviršių ir jau bando užvaldyti jos neberibojamą erdvę.

Žmogaus protas taip pat tarsi išplečia pajėgumo ribas. Į praeitį — istoriniu pažinimu: į ateitį — pramatymu ir planavimu. Įvairūs mokslai ne tik padeda žmogui geriau pažinti save, bet jį taip pat įgalina, panaudojant technikos metodus paveikti bendruomenių gyvenimą. Drauge žmonių giminė vis daugiau galvoja, kaip numatyti ir tvarkyti sa-

vo prieauglį.

Gyvenimas taip spartėja, kad paskiras žmogus vos bespėja eiti drauge. Žmonių bendruomenės likimas darosi vienas ir jau nebesisklaido tarsų, į atskiras įvairias istorijas. Trumpai, žmonija nuo palyginati nejudrios tikrovės sampratos pereina į evoliucinę. O tai sukelia naujus tyrinėjimus ir derinimus.

Visa tai drauge įneša pasikeitimų į tradicinės vietos bendruomenes, kaip antai į šeimynas, kiltis, gentis, kaimus, įvairias grupes ir į visuomeninius santykius. Palengva plinta fabrikinės bendruomenės tipas, praturtinamas kai kuriuos kraštus ūki ne gausa ir iš pašakny pakeisdamas gyvenimo sąlygas. Panašiai vis daugiau žmonių apima miesto kultūra. Tai kyla iš miestų bei jų gyventojų skaičiaus augimo.

Naujos susižinojimo priemonės leidžia patirti įvykius ir paskleidžia mintis bei jausmus, sukeliant atgarsių bangą.

Taip nėra menkos reikšmės dalykas, kad žmonės pakeičia savo gyvenimo būdą.

Mūsų Lietuva

UA JUATINDIBĀ, 20 — P. DA MOÓCA — SĀC PAULO, 13

BENDRUOMENĖ

Šį sekmadienį pp. Jonas Bagdžius ir Vladas Steponaitis aplankys lietuvius Vila Anastacio, Vila Bonilha ir Vila Prudente. Su jais susitiks tuojau po lietuviškųjų pamaldų. Jie painformuos apie būsimuosius Bendruomenės Tarybos rinkimus, apie kandidatų statymą, ir aptars su rinkimais susijusius reikalus.

ATEITININKAI, NEPAMIRŠKITE!!!

Šį sekmadienį, lapkričio 30 mūsų ramovėję, lygiai 14 valandą bus visų S. Paulo ateitininkų pobūvis. Visų, t. y. ir sendraugių, ir studentų, ir moksleivių, ir jaunųjų. Nepatingėkite atsilankyti ir smagiai praleisti laiką ateitininkiškoje šeimynoje.

Dėdė Juozas.

PATENKINTI

«Aušros» choras praėjusį sekmadienį sutraukė apie pus trečio šimto žmonių koncerto pasiklausyti. Bilietų, kiek teko nugirsti, buvo išplatinta virš trijų šimtų, tad ne visi juos paėmusieji atėjo. Kitą savaitę tilps platesnis koncerto aprašymas ir choro pastangų įvertinimas. Turėjo būt atspaudintas jau šiame numeryje, deja, pirmadienio rytą paduotas pašte laiškas per tris dienas neistengė pakilti iš rūsio nė pirman aukštan, todėl redakcija jo ne gavo.

Koncerte per pertrauką, ir jam pasibaigus, teko nugirsti daugeli džiaugiantis sudainuotomis dainomis, nepaisant vie no kito sušlubavimo. Bendras įspūdis buvo geras.

Koresp.

VASAR O 16 MINĖJIMAS

Lietuvių Bendruomenės Valdyba aptarė Vasario 16 minėjimą. Ji jau gavo São Bento salę ir bažnyčią miesto centre. Minėjimas bus sekmadienį, Vasario 15 dieną. Dabar Bendruomenės Valdyba, kaip teko nugirsti, kreipsis į visas organizacijas, veikėjus ir chorus susitikti, pasitarti, kaip ko įspūdingiau minėjimą praveisti.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS kunigai J. Bružikas ir P. Daugintis lanko parapijiečius. Šią savaitę toliau lankysis Santa Ana apylinkėje, Bom Retire ir Vila Prudente.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Ant. Petkevičius 30 nkr. Po 15 nkr.: St. Tarvydas, Ant. Nidzevičius, Marija Milinavičienė, Juozas Stanžėnas ir Juozas Butauskas. Jonas Burba 12 nkr.

STATYSIS PASTOGE

Teke patirti, kad Tėvai Jėzuitai jau gavo leidimą statyti savo pastogę subuvimams, koncertams, vaidinimams, o reikalui esant, ir didesnėms pamaldoms praveisti. Sudaromi planai ir neilgai trukus prasidės darbai. Jie tikisi, kad jėzuitų veiklai pritariančioji lietuvių visuomenė suteiks tam savo paramą. Nete kus salės, Tėvų Jėzuitų darbas labai apsunkintas: nėra kur patogiau pasidėti su mokyklėle, chorui irgi sunku mokyti mažoje patalpoje, o kai reikia gauti vietą koncertui, vaidinimui ar kitokiam paren gimui, tai irgi sunku gauti patogų laiką. Turėdami savo pastogę bus nepriklausomi ir galės išvystyti gal kiek gyvesnę veiklą.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Médico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

Maloniai praleisite vakarą, dalyvaudami Vila Anastacijos dr. Jono Basanavičiaus vardo Lietuvių Mokyklos Globėjų ruošiamame

ALUČIO BALIUJE,

kuris įvyks š. m. lapkričio 29 dieną, 20 valandą paties vardo mokyklos patalpose, rua Camacã, 624

Nusipirkę pakvietimą, gausite bokalą, alų, užkandžius ir dar smagiai pasiūkti. Lauksime atvykstant.

Rengėjai

KAS NORI PASIŪSTI DOVANŲ I LIETUVA bei į kitus Sovietų Rusijos kraštus, gali tai padaryti tiesiai iš Brazilijos. Čia apmokamas muitas, visi leidimai ir pasiūčiai

EMPRESA ULTRA MAR

Rua São Bento, 470, sala 1308, Telefone 33-3468, Caixa Postal 591.

Galima supirkti ir pasiūsti medžiagų rūbų ir kitų daiktų iki 10 kilogramų svorio. Siunčiant paštu, t. y. laivu, iki 3 kilogramų kaucuoja 100 naujų kruzeirų, čia ne įeina muitas, o tik persiuntimas. Užtrunka kelyje nuo 3 iki 4 mėnesių.

Siunčiant oro paštu, iki kilogramo, kainuoja 110 naujų kruzeirų ir užtrunka tris savaites.

Kad siuntiniai bus pristatyti adresatui, tai garantuoja Sovietų Valdžios įstaiga Vniešposylkorgas.

MOKSLO METŲ UŽBAIGA

Šv. Kazimiero parapijos liuanistinės mokyklėlės metų užbaiga bus gruodžio 21 dieną. Vaikai jau išlaikė savo egzaminus. Jie gaus tam tikrus pažymėjimus, Kalėdų senelio dovanėles ir pasirodys su savo programėle Tikslus laikas bus pranežtas vėliau.

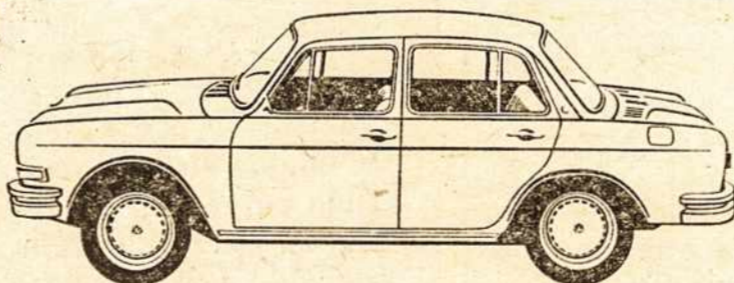
ORKESTRAS

Norima prie Šv. Kazimiero parapijos suorganizuoti orkestrėlį. Juk yra S. Paulyje lietuvių jaunimo mokačio griež

ti ir akordeonais, ir smuikais ir skambinti pianu. Muzikas p. Alfonsas Petraitis apsiėmė norinčius pamokyti bei reikalingas gaidas parašyti. Turintieji bet kokį instrumentą groti mokančių vaikų, malonėkit juos paraginti užsiregistruoti «Mūsų Lietuvos» redakcijoje (Rua Juatindiba, 20) arba telefonu 92 2263, Jonas Kidykas. Ta proga susitarsim ir dėl pirmojo suinteresuotųjų susitikimo.

Toks orkestrėlis duotų gražių progų mūsų jaunimui ir savo talentus išnaudoti, ir viešai scenose pasirodyti, ga-

V. tem interêsse em saber tudo sôbre o Volkswagen de 60 HP?

Procure-nos.

ESTAMEL - Estanislau Meliunas Jr.
R. Ibitirama, 1235-1269 Fone 63-2387, V. Prudente

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kád daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

ATSKIRO NUMERIO

KAINA 0,30

lėtų ir choraus palydėti ir šokiams pagroti, o gal ir savo plokšteles išleisti. Dar kartą — registruokit savo vaikus, ir vyresniusius, į Šv. Kazimiero parapijos orkestrėlį!

PRAŠO PAGALBOS

Vienai neturtingai šeimai reikaling GAZO VIRTUVĖLĖ. Toje šeimoje senelė turi 68 metus, o dukra — yra nepagydoma ligonis; kita — mažai uždirba

REIKALINGAS VEŽIMĖLIS — triratis dviratis vienai tutei, kuri turi vaikų paralyžių ir visai negali vaikščioti.

Savitarpio Pagalbos Tarybos Valdyba

V. Zelina

Vila Zelinos ir apylinkės lietuviams Kūčioms plotkelių gali gauti Vila Zelinos klebonijoj.

Lapkričio mėn. 24 d. Vila Zelinos klebonijoje buvo susirinkę parapijos lietuviškų organizacijų ir choro pirmininkai bei valdybų nariai, Tartasi lietuviško veikimo, organizacijų stiprinimo reikalui, ypač daugiau dėmesio buvo kreipta į jaunimo organizavimą, kaip tautinių šokių grupės atgaivinimą, lietuvių kalbos pamokų reikalui, choro stiprinimu. Tartasi ir Vasario 16-tos minėjimo reikalui, bei parengimu planų ateinančių metų veikimui. Kitas organizacijų pirmininkų bei valdybos narių susirinkimas yra numatytas 8 dieną gruodžio 20 valandą Vila Zelinos klebonijos patalpose.

Susirinkimas praėjo jaukiu ir draugiškoje nuotaikoje.

Dailininkas Antanas Navickas pagamino du naujus vitražus Vila Zelinos bažnyčiai. Viename tų vitražų yra Marijonų Vienuolijos atgaivintojo arkivyskupo J. Matulevičiaus paveikslas, o kitame vitraže yra Mergelės Marijos, sulig dailininkės Vlados Stančikaitės projektu, paveikslas.

Lapkričio mėn. 20 dieną Vila Zelinoje mirė Bronius Devetauskas, 72 metų amžiaus. Septintos dienos mišios buvo atlaikytos praėjusi trečia dieną.

